

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 5. sz.

A megoldás felé.

Ő felsége Budapestre jön, Tisza István gróf, tanácsára, hogy április 4-dikére véget vessen a hazánkra nehezedő súlyos válságnak. Tisza István gróf tanácsára jön Budapestre. Ő ajánlotta a királynak azt, amit az ellenzéki politikusoknak, a kihallgatások hosszú folyamán eszükbe sem jutott ajánlani.

Mint súlyos válságok idején annyiszor, most is megnyugtatóan, biztatón, reménységeket keltőn ment szét az országban a hír, hogy a király vasárnap Budapestre jön és itthon, Magyarországon fogja kezébe venni a válság megoldását. Joggal lehet remélni, hogy ez az örvedes hír hozzá fog járulni ahhoz, hogy a vigasztalan, komor helyzetbe egy reménysugár hatoljon. A király hazajövetelével talán több hajlandóság lesz a most makacsodó oldalon is a válság megoldásának siettetésére. Magyar levegőben, a magyar nép szeretetétől környezve, ő felsége bizonyára meg fogja találni azt az utat, a melyen magyar népének hő óhajtsáival találkozhatnak.

Erre következtetni lehet azokból a hírekből is, melyek a bonyodalomért felelőssé tett Andrássy Gyula gróf újabb működésére vonatkoznak. Ezen hírek szerint a gróf lázasan dolgozik ő felsége elé terjesztendő újabb javaslatán, melyben első előterjesztését az ő felsége által hangoztatott feltételekhez iparkodik módosítani.

Ez lenne azután az a program, melynek alapján az új kormány kinevezetné. Annélkül új kormány el sem képzelhető, mert az elképzelhetetlen, hogy oly kormány alakítassék, melynek részesei nem tudják, hogy voltaképpen mit akarnak és a gyakorlatban mit szabad akarniok. Kormányalakulás után programot csinálni képtelenség. Ilyesmi alkotmányos államokban még eddig meg nem történt.

Hisz mindennek előtt a koronának is tudnia kell, hogy

bizalmi férfiai, a kinevezendő miniszterek mit szándékoznak tenni és ha ezt nem tudja, bizalmával hogyan ajándékozhatná meg a leendő minisztereket

A koalíciósok már ma azon a ponton vannak, hogy sokat engednének abból, amit a választóknak megígértek. Igen. de a választókkal szemben is megszeretnék tartani az ígéretükhöz való ragaszkodás bizonyítékait. Ezt pedig azzal akarják elérni, hogy a korona elvi kijelentéseket tenne; a gyakorlati kivitelről ők szívesen lemondanak. A királyt kérik, segítsen nekik, hogy így a választók bizalmát megtarthassák. Ez lenne a diadal; a választó polgároknak adott jutalom.

Nos ha a választókat ezzel kielégíthetnék, mindenki csak örülhetne a válság illetően megoldásának. De lenne-e erkölcsi haszna a népre? Nem. Ez nem volna más, mint a 67-es alap elfogadása, a nép félrevezetése. Ennél sokkal őszintébb lenne az, ha kijelentenék, hogy be kell érni a fokozatos fejlődéssel, ha kijelentenék, hogy arra az alapra kell helyezkedni, amely alap ellen eddig küzdöttek.

És ezt annál is inkább meg kellene tenniük, mert hiszen azok, akik a megoldásban a vezető szerepet viszik, — úgy Andrássy Gyula gróf is, határozottan a 67-es alapon áll. Ne higgyék, hogy a magyar választóközönség ezt nem tudja; a magyar politikai érzéket ideig-óráig se igen lehet ámitani, annál kevésbbé teljesen bekötni a szemét.

Ennek az őszinteségnek a segélyével hamarosan megoldatnék a helyzet, s az állam szekerere visszakerülne a rendes kerékvágásba, amit minden magyar embernek első sorban is óhajtatania kell.

A válság megoldása különben is már néhány nap kérdése, ne iparkodjunk e néhány nap izgalmait fokozni.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 17.

A politika csöndes vizei ismét hullámzásnak indulnak. A király vasárnap este Budapestre érkezik és hétfőn már megindulnak a politikások kihallgatásai Közből udvari ebéd is lesz, a melyre a politikusok pártkülömbőség nélkül kapnak meghívást.

Az első, akit a felség ideérkezése után fogad, természetesen a miniszterelnök, Tisza István gróf lesz, akit aztán Andrássy Gyula gróf követ. Andrássy Gyula gróf, minthogy megbízását nem tette még vissza a király kezébe, még mindig homo regius és így a király föltétlenül fogadja. Hogy aztán Andrássy Gyula gróf audienciája után ki és mi következik, ezt ebben a pillanatban még senki sem tudja. Az optimisták azt mondják, hogy Andrássy megbízatása következik, de megváltoztatott program alapján. A kik azonban Andrássy Gyula gróf fölfogását a helyzetről és a helyzethez ismerik, azt mondják, hogy Andrássy Gyula gróf változtatott programmal nem vállalja a kabinetalakítást. Erről esik majd szó a holnapi konferencián is Kossuth Ferencék, a ki minazokat az ellenzéki politikusokat, a kik legutóbb Bécsben királyi kihallgatáson voltak, holnap estére lakására tanácskozássra hívte meg. Ezen az értekezleten eleve való tájékozódás okából résztvesz Andrássy Gyula gróf is.

Politikai mozgalmakban érdekesnek ígérkezik a jövő hét, kérdés azonban, meghozza-e a kibontakozást.

A kórháziügyi bizottság ülése.

A kórháziügyi bizottság ma délután 5 órakor Biró Károly dr. polgármester elnöklésével ülést tartott.

Az igazgató főorvos indítványára, mert 200-nál több beteg van, egy kisegítő orvos alkalmazását határozták el.

Ezután az orvosok fizetésemelést kérő folyamondványát tárgyalták, melyet a bizottság pártolól fog a közgyűlés elé terjeszteni.

Az igazgató főorvos jelentését olvasták ezután föl a kórház 1904. évi állapotáról, melyet tudomásul vettek.

Ezután a fehéreneműkre megtartott

árlejtésekre elhatározta, hogy a minitakat előbb egy szakbizottsággal vizsgálattja meg s ezután a jövő kedden megtartandó bizottsági ülésen fog határozni.

Az ülés ezzel véget ért

A háboru.

Az oroszok nagy veresége.

Pétervár, márc. 17.

Tieling bevételének hfre pánikszerű hatást tett Carszkoje-Szelóban. A beavatottak tudják, hogy most már a legtüzeesebb háboruspártiak sem biznak az orosz fegyverek győzelmében, már csak azért sem, mert az új, négyszázezer emberből álló hadsereg szervezése szinte legyőzhetetlen akadályokba ütközik. De feltéve, hogy minden nehézséget legyőzhetne az orosz hadügyi kormány, az új hadsereg legfőlebb csak hat hónap múlva érkezhethet meg a harcra. Addig azonban a most lent lévő orosz hadsereget úgy tönkreverik a japánok, hogy az új sereg az operációk bázisát sem találna meg, úgy hogy legfőlebb a vágóhidra vezetnék le az erőszakkal besorozott katonákat. Nagyon növeli a kétségbeesést Carszkoje-Szelóban az új francia kölcsön meghiusulása is. Franciaország szövetségesének értékét már most igen kevésre becsüli s ezek után már semmit sem várhatnak Franciaországtól. Ilyenformán a bírálat is élesebben hangzik. A „Novoje Wremja“ egész leplezetlenül és nyíltan kritizálja a hadműveleteket. A mukdeni borzalmas csatának a következő érdekes és jellemző részletét közli bírálati megjegyzésekkel: teljesen megfoghatatlan az a tény, hogy az orosz hadsereg március 5-ike és 6-ika között teljesen tétlenül állott, amikor pedig mindenki érezte és tudta, hogy akkor az ellenséget hathatósan lehetett volna szorongatni. E helyett március 7-ig vártak, amikor a japánok léptek át az offenzívába és pedig bámulatraméltó energiával. Azon a napon az oroszok mégis némi eredményeket értek el. Teljes bizalommal várták a csapatok, hogy győzni fognak. Már a rákövetkező napon a helyzet teljesen megváltozott, Délkeleten minden pozíciót feladtak az oroszok és a Hunhóig mentek vissza. Azután észrevették, hogy a japánok sikeresen kerültek meg a orosz visszavonulási vonalat és a

Spitzer Ignác

vendéglőjében vasárnap este, színházi előadás után

tombola estély.

Főnyeremény 55 literes hordó bor
Csengő Jani tamburazenekara fog közreműködni.

bekerítés veszedelme mind világosabbá vált. Az elindulásra vonatkozó parancsot minden csapatrészt megkapta. A Simoso-gránátok szörnyű detonációkkal robbantak fel az oszlopok között. Közben szörnyű orkán dühöngött. A nyugati szárny egy részén az oroszok vad futással menekültek s a hadiszereket cserbenhagyták. A pánik általánossá vált. Ugyanilyen pánik keletkezett később Sinitalsi állomásnál. A szörnyen elcsigázott orosz csapatok a rémkiáltást hallották: „Japán lovasság érkezik!”

Teljes rendetlenségben mindenki fegyverhez nyult. A golyók minden irányban röpödtek. Egyszerre hangozott a vezényszó: „Tüzet beszüntetni!” A dolog magyarázata az volt, hogy az eilenséget sehol sem lehetett látni. Ez a pánik igen sok áldozatot követelt: az orosz csapatok egymásra lövöldöztek s csak akkor jőzanodtak ki, amikor már iszonyu öldöklést követtek el egymásban. Ekkor kezdte meg az orosz hadsereg Tielingbe való visszavonulását.

London, márczius 17.

A „Daily Chronicle” jelenti Port-Szaiból: Svank fregattkapitány Dzsibutiba indult, mert a szállítóhajók vonakodtak Rosztidesztvonszki flottájának szent adni. Kísérletet tesz, hogy új összeköttetések folytán új szénszállítóhajókra tegyen szert.

Páris, márczius 17.

„Echo de Paris” azt jelenti Pétervárról, hogy Kuropatkin tábornok visszavonulásaközben találkozni fog az Európából most érkezett 120,000 orosz katonával. Pétervárott azt hitték, hogy a segélycsapatok már Mukdenbe érkeztek. Tényleg azonban baleset érte őket a transbaikaliai vasuton, mely két hétig tartóztatta őket fel. A balesetet szigorúan titokban tartották. A japánoknak ugy látszik tudomásuk volt erről az idővesztésről. Azt hiszik, hogy ez a körülmény birta a japánokat arra, hogy gyorsabban támadjanak.

Egy szabadkai nagyiparos halála.

Egy munkában, tiszteletben megőszült nagyiparos halt meg ma reggel 11 órakor Szabadkán: Brauchler János, az asztalosgyár megalapítója és tulajdonosa. A megboldogult 69 évig élt lankadatlanul munkálkodva. Szabadkán 48 éve dolgozik már tiszteletet keltve munkásságával mindenütt. Munkásságának a jutalmát a sikerét már életében is élvezhette, mert sikerült neki a Wesselényi-uti, szépen virágzó asztalosgyárat megalapítani.

Teljes életében iparának élt, s gyermekeit is arra nevelte. Nem elégedett meg azzal, hogy gyermekei itthon megtanulják az iparokhoz szükséges munkát, s azután a jó sorsra bízzák magukat, hanem kiküldte Ausztriába, hogy szerezzék meg iparunk fejlesztéséhez szükséges szakképzettséget.

Egy munkába töltött életre jellemző az is, hogyan halt meg Brauchler János. Néhány nap előtt magához hívatta a gyár egyik munkását és meghagyta neki, hogy ha-

ladéktalanul csinálja meg neki a koporsóját; mert meg fog halni. A munkás szótfogadott, s amikor a koporsó elkészült, az öreg nagyiparos örök álomra hunyta le szeméit, az elkerülhetetlen fájdalmat hagyta gyermekeire, de rájuk hagyva a feltétlenül vigasztaló munkaszeretetet is.

A megboldogult temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint vasárnap délután 4 órakor lesz.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik úgy maguk, mint az összes rokonság nevében, hogy forron szereteli és felejtethetetlen atyjuk, nagyatyjuk és dédatyjuk Brauchler János folyó évi márczius hó 17-én délelőtt 11 órakor, életének 69-ik évében hosszas betegség után jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei f. évi márczius hó 19-én d. u. 4 órakor fog a (Wesselényi utca 403. szám alatt levő) halottas házból az ev. ref. vallás szertartásai szerint a zentai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Szabadka, 1905. évi márczius hó 17-én. Áldas és béke lebegjen a drága halot hült tetemei felett! Az elhunytat siratják: Gyermekei: Brauchler Henrik, Brauchler János, Brauchler Keresztély, Brauchler Péter, Brauchler Margit, férj. Krix Istvánné, Brauchler Erzsébet férj. Kovács Mátyásné. Testvérei Brauchler Mihály, öz. Róth Jánosné, öz. Eigner Ferencné, Didrich Ádámné, szül. Brauchler Erzsébet. Menyei: Brauchler Henrikné szül. Gehl Franciska, Brauchler Jánosné szül. Ramháb Róza, Brauchler Keresztélyné szül. Walter Krisztina. Számos unokái, dédunokái, jóbarátai és ismerősei.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Márczius 18 d. u. 3 órakor. A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése megalakult kölcsönös segélyező szövetkezet közgyűlése, az intézet helyiségében.

Márczius 19 d. e. 10 órakor, a Szent-Rókus című temetkezési egyesület közgyűlése a volt Hungária szálloda nagytermében.

Márczius 26. A szabadkai lövés egyesület közgyűlése.

Április 12. A szabadkai általános Ipartesület közgyűlése d. e. 9 órakor a Hungária épület nagytermében.

— **Márczius idusa.** A palicsi elemi iskolának növevényei márczius 15-én délután ünnepelték a magyar szabadság újjá születésének évfordulóját. Előbb Csajkás Etel tanítónő ismertette a tanulókkal az ünnep jelentőségét, majd Fehér Jenő tanító hazafias szellemtől áthatottan buzdította növendékeit a márciusi napok emlékének megőrzésére. A tanulók közül többen szép készítménnyel szavalták és énekeltek a hazafias költeményeket és dalokat a nagyszámu hallgatóság általános tetszése mellett. — Mint minden évben, úgy ezidén is megünnepelte a bajmoki polgárság márczius idusát. 15. este a »Népkör«-ben hazafias társasvacsorát rendeztek, melyen Rudics József tartott a nagy nap méltatása keretében az önállóvámtérületről értekezést; bírálta annak előnyeit és hátrányait. A »Katholikus Kör« is rendezett tagjai részvételével halvacsorát. — A helybeli Magyar Asztaltársaság is ünnepi vacsorát rendezett saját helyiségében, amely alkalommal a nagy számban megje-

lent tagok körében dr. Pleszkovits Lukács ügyvéd tartott lelkes hangú ünnepi beszédet.

— **Törley Gyuláné halála.** A megboldogult urasszony lelki üdvéért ma délelőtt volt a szent Teréz templomban a gyászistentisztelet. A gyászoló családtagokon kívül a család ismerősei, tisztelői, barátai nagyszámban jelentek meg. A mise alatt a zene- és énekkar Gaál Ferenc requiemjét adta elő. A temetés délután négy órakor volt. Fel sem sorolhatnánk mindazokat, akik eljöttek a végtisztességre, hogy enyhítsék részvétükkel a megrendítő haláleset által okozott fájdalmat. Ott láttuk: Bezeredy István főispánt, dr. Biró Károly polgármestert, Vojnich István báró, Polgár József törvészéki elnök, Flatt Viktor dr., Lebach János, Vojnich Béla, Varga Ágoston a takarékpénztár és népbank elnökgazdátja, Höbl Ferenc, Gyelmis Gerő, Janiga János, Gyenes János, Lipozenics László, Birkás József, Tipka Antal, Kosztolányi Árpád, Piller Artur dr., Reisner Lajos dr., Mamusich Félix dr., Csajkás Kálmán, Fazekas Lajos, Joó Aurél dr., Milkó Izidor dr., Regényi Lajos, Szalay Mátyás, Vojnich Simon és még nagyon sokan. A gyászszertartás 4 órakor volt.

— **Szabad Lyceum felolvasása.** Vasárnap — e hó 19-én — délután 5 órakor a szabadkai Szabad Lyceum-egyesület ismételten felolvasást rendez a főgimnázium dísztermében (II. emelet.) A felolvasást ezúttal dr. Révész Ernő, a szabadkai ügyvédi kar e kitünősége tartja, aki az ő nagyirányu hivatalos elfoglaltsága mellett, ráér az esztetikának s a szépirodalomnak áldozni s aki már számos jeles művel gazdagította a magyar irodalmat. A tárgy is, a melyről felolvas, nagyon érdekes s fontos ügye a társadalomnak: az *illem kérdések*. Nagyon óhajtható volna, ha a közönség pontosan megjelenne a kitűzött időben, hogy a felolvasást a jelzett órában meg lehetne kezdeni. Belépőjegy ára 50 fill. Diákoknak s családtagoknak 20 fill. Jegyek előre válthatók: Heumann Mór, Kunetz testvérek, Sugár Béla, Taussig Vilmos urak üzleteiben s a Nagy Tőzsdében.

— **A bajmoki izr. templom.** A bajmoki izr. hitközség templomépítő bizottsága újonnan tervezett templomának építésével Heschel testvérek és Társa apatini építő vállalkozó céget bízta meg 17,975 koronáért, árlejtés útján. Az építést a legközelebbi napokban megkezdik.

— **Háziipar cikkek értékesítési szövetkezete** A Bácsmezei Gazdasági Egyesület a földmívelési miniszterium biztatására elhatározta, hogy a háziipari tanfolyamok alatt elkészülő háziipar cikkek kedvező értékesítésére szövetkezeteket létesít. Ez ügyben már érintkezésbe is lépett az Orsz. Központi Hitelszövetkezet igazgatóságával a szükséges összeg folyósítása végett. Ily szövetkezetek eddigi létesítése ezeken a helyeken van tervbe véve: Madarason, Kishegyben, Újvidéken, Topolyán, Hódvágáson, Keresztúron, Kiskéren, Ókérén és Sajkásgyörgyén.

— **Bűnügyi nyilvántartás rendőrségünkénél.** Fontos újítás lépett életbe rendőrségünk bűnügyi osztályán, amely újítás nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy a bűnügyi nyilvántartás nálunk a fővárosi rendőrség mintájára lehetőleg tökéletes legyen. Ma délután érkezett ugyanis meg a fővárosi államrendőrségtől 400 darab fénykép, amelyek az or-

szágban legismertebb és legveszedelmesebb betörőket, zsebtolvajokat, kerítőket és más közveszélyes egyéneket ábrázolják és a fényképek a rendőrség közegeinek a bűnügyi nyomozásoknál és különösen szemléleírás hiányában ismeretlen vidéki egyének személyazonosságának megállapításánál igen fontos segítő eszközül fognak szolgálni.

— **Nagy ékszerlopás Tallán miniszternél.** A csendőrség most küldötte meg ama értéktárgyak leírását rendőrségünknek, amelyeket Tallán Béla földmívelésügyi miniszter törökkanizsai birtokáról eddig ismeretlen tettesek elloptak. A tolvajok a felfeszített asztaliókból egy lapos arany láncot, egy két oldalra való arany láncot, egy drb szent György tallért és két régi pénzt függelékekkel, 3 gyűrűt és egy ezüst cigarettetárcát összesen 400 korona értékben, továbbá egy pár mogyoró nagyságu igaz gyöngyökkel ékített fülbevalót 8000 korona, 1 pár gyémánt fülbevalót 1200 korona értékben, nyolc darab tiz frankos és egy darab 10 frankos aranyat vittek el. A rendőrség az értéktárgyak leírását kiadta az összes helybeli ékszerészeknek és zálogházaknak.

— **A lakó és a háztulajdonos.** Alaposan megjárta Vidákovics József földműves, aki tegnap elment az V. körben levő házához, hogy egy kicsit körülnézzen a ház körül. A házlakója azonban épen nem barátságosan fogadta házigazdáját, mert csakhamar összeverekedtek és a lakó egy baltával fejbeütötte Vidákovicsot. A súlyos sebet a mentők köztették be.

— **Vonatkisiklás Szabadkán.** A Szabadkáról Baja felé induló személyvonat ma hajnalban a majsai kapunál kisiklott. A kisiklás következtében a mozdony mintegy két méternyire a földbe furódott és két kocsit is magával rántott, amelyek teljesen összerongálódtak. Az utasoknak és a vonatszemélyzetnek semmi komolyabb baja nem esett. A kisiklás oka az volt, hogy a váltó meg volt rongálva. A vonatok közlekedése a kisiklás következtében fenakadt és a reggel induló vonatok legnagyobb része csupán 4—5 órai késéssel, mely idő alatt a pálya teljesen helyre lett állítva, indulhatott utnak. A baji vonnat ennek folytán fél 10 órakor, a budapesti pedig, amelynek 5 óra 5 perckor kellett volna indulni, szintén 9 óra után indult.

— **A bajai városi tisztviselők fizetésemelését tervezik.** Az e célra kiküldött bizottság javaslata ez: A polgármesteri fizetés nem emeltetik. 1905. január 1-től számítva 10 éves szolgálat után 600 és 15 évi szolgálat után ismét 600 korona pótlék. A többi tisztviselőkre nézve a fizetésrendezést így tervezik.

	Régi	200 K	Korpótlék	fi. et s személyi	10 és 15	pótlék	év után
	K.	K.	K.				
Főjegyző	3400	3600	400	—	400		
Ügyész	2000	2200	40	—	400		
3 tanácsos	3000	3200	40	—	400		
I. aljegyző	2400	2600	30	—	300		
II. „	2200	2400	30	—	200		
III. „	uj állás	2200	30	—	300		
I. alk. p.	240	260	300	—			
II. „	2200	2400	300	—	300		
Közgyám	2000	—	300	—	300		
Pénztáros	3100	2600	00	—	300		
Ellenőr	1800	2000	300	—	300		
Főkap.	3400	3600	400	—	400		

Főorvos	1600	1300	400	—400
Kerül. orv.	1400	1600	300	300
Főszámv.	2600	2800	400	—400
Adóü. számv.	2600			
szem. pótlék	100	300	—300	
Uj állás	2200	300	—300	
Levéláró	2200	2400	300	—300
Állatorvos	1900	1900	100	—100
200 K, lakás, 300 K. fuvar és 200 K. fűtés-világítás.				

— **Bács megye Kör f. hó 11-én** választmányi ülést tartott, melyen d. Tatits Péter ügyvezető alelnök meleg szavakban üdvözölte Piukovich Elemér főtitkárt képviselővé történt megválasztásához s indítványozta hogy a választmány örömének jegyzőkönyvében is adjon kifejezést. Az indítványt nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadták. Piukovich Elemér meghatva köszönte meg a szeretet és ragaszkodás őszinte megnyilatkozását. Kijelenti hogy mint a múltban, úgy ezuttal is minden tudásával és erejével igyekezni fog a kör érdekeit előmozdítani. Ehhez tagtársai támogatását kéri. Majd bejelenti hogy a kör alaptőkéje 4000 korona. Nagyobb eszmecsere támadt Papp Dániel emléke megörökítésének kérdésénél, melyhez dr. Tatits Piukovich Elemér, Petőfi Lajos dr. Marberger Rándor, dr. Szilágyi Vilmos, Schwarc József stb. szóltak hozzá. Végül elhatározták hogy a gyűjtést, mely eddig körülbelül 100 koronát eredményezett, tovább folytatják.

— **Leforrázott gyermek.** Bácsgyulafalván a napokban szörnyű módon pusztult el egy kis gyermek. Keszeg András házában lakodalom volt, mely alkalommal sok gyermek volt jelen. Az egyik 4 éves kis fiút egy nagy fazék forró vízzel öntötték le. A gyermek az égési sebektől iszonyu kínok közt meghalt.

— **Tüzeset.** Tegnap délután Tompa pusztán kigyulladt Farkas Károly 252. számú házában udvarán egy kazal szalma és teljesen leégett. A tűz tovaerjedését a kivonult városi tűzörség akadályozta meg. A kár 360 korona, amely azonban biztosítás révén megtérül.

— **Baromfi lopás.** Laskai István, a betegségyező pénztár gondnoka panaszt tett a rendőrségnél, hogy Damjanich-utcai lakásának udvaráról ismeretlen tettes ellopott több darab baromfit.

Egy dohánycsempész házá- nak körülzárása.

— Saját tudósítónktól. —

A zombori pénzügyőri szakaszhoz az elmúlt napokban titkos feljelentés érkezett, melyben az eddig névtelen hős felhívja a szakasz figyelmét Dudás Péter bácsgyulafalvai lakos házában átkutatására, hol állítólag sok magyar dohány található.

A levél vétele után a vizsgálat megejtése végett a biztos, szemlész és egy fővigyázó azonnal Gyulafalvára hajtottak, hova későn este érkeztek meg. Rövid pihenő után a feljelentett házához vonultak, de itt már teljes sötétség volt. Az ajtón zörögni kezdtek és bebocsátatásukat követelték. A csempész felesége kijelentette, hogy ő tekintettel férje távollétére — nekik idején sekit sem bocsnát b. lakásába. Miután a pénzügyőrök többszöri felszólítására sem mozdult meg az ajtó, a biztos és szemlész a rendőrlaktanyára mentek karhatalomért, míg a fővigyázó a háznak ellenőrzésére visszamaradt.

A fűtés a szomszédokban időzött s ki az eddig történeteket végig hall-

gatta, felhasználva a pénzügyőrök távozását, hazafutott a dohány el-távolítása végett. Alig lépett be azonban a konyhába, melyet ő maga zárt ki, az őrnök visszamaradt fővigyázó, kinek ottlétéről ő mit sem tudott, az ajtót kívülről reázartha. Erre a csempész a tolózárral biztosította magát belülről, külső ellen-ségei ellen. S nyomban munka után látott feleségével együtt a teljesen sötét lakásban.

Nemsokára az eltávozottak is megérkeztek a karhatalommal és követelték az ajtó kinyitását, mit az asszony újból megtagadott. A bezárt férj pedig életjelt sem adott magáról, hanem működött szorgalmasan, még pedig a konyhából nyíló kémény tetején az utcára, illetőleg — mert a ház a falu szélén áll — az ország-utra. Miután a hatósági közegek a lakást feltörni nem akarták, körülzárta az épületet. Várták, hogy azt a csempész maga vagy a felesége felnyitja. A hosszú várakozás elég időt adott a csempésznek arra, hogy elrejtett dohányját a kéményen keresztül kidobálhassa az országutra s ugyancsak a kéményen keresztül maga is elillanhatson.

Az utolsóelőtti batyó dohány le-esésére figyelmessé lettek a rend-őrök és a háznak az országút mel-letti oldalára rohantak, hol már több csomag dohány feküdt. A csempész ekkor már a kéményen keresztül elmenekült az éj sötétjében. Fele-sége pedig, ki még mindig zárt aj-tók mögött volt, látva helyzete tart-hatatlan voltát, felnyitotta éjfél táj-ban az ajtót és átadta a pénzügy-őröknek a lakásban levő 12 kg.-ot nyomó csomag dohányt, mit azok a löbbivel együtt rögtön elkoboztak. A csempész másnap töredelmes val-lomást tett a község házában s ügye-nek elintézését áttették a zombori kir. törvényszékhez.

Szerencsétlenség a Ferenc- csatornán.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt a bács megyei Szent-Tamás község határában. Kulacsin Tamás nevű szenttamási lakos — mint nekünk írják — vasárnap dél-után ittasan indult el kocsin a község határában lévő szállására. Vele volt hasonnevű 44 éves fia, ezenkívül a kocsi meg volt rakva gabonával is.

Amint a faluból kiértek, Kulacsin széles jókedvében közibük csapott a lovaknak, mire azok gyors iramodással haladtak előre. Mikor a lovak a Krijava Barához — így nevezik a Ferenc csatorna egyik kiömlését — értek, az egyik közeli szálláshoz — tartozó ebek ugatásától a lovak megijedtek s a megrakott kocsival nekivágtak a mély víznek és a másfél méter magas partról lerántották a kocsit. A kocsi felborult s maga alá temette Kulacsint és fiát. A lovak egy ideig küzdöttek a vízben de csak hamar elmerültek.

A szerencsétlenség estefelé történt. Senki sem vette észre. Este Kulacsin felesége hiába várta az urát és fiát a szállásra. Az asszony azt hitte, hogy férje Szent-Tamáson mulat, ezért másnap bement a faluba az urát keresni. Ott értesült, hogy férje még vasárnap délután kihajtott a szállásra. A szerencsétlen asszony rosszat sejtve a csendőrséghez futott, mely meg-indította a kutatást s délfelé sikerült is a szerencsétlenség színhelyét megtalálni. Pár órai nehéz munka után kiemelték a felborult kocsit s ekkor a Bara iszapjában megtalálták a két holttestet.

Innen onnan.

Egy szeretetreméltó anyós, (az újabb divat szerint minden anyós szeretetreméltó) elutasítja a vejét, mikor az némi pénzbeli segítségért jár a nyakára.

— Mit csinálsz a fizetéssel, — hogy nem bírtok kijönni belőle?

— Adósságot.

* * *

Egy vidéki tiszteletes kíváncsi volt a szabadkai fogház berendezésére. El is ment, végig is nézett mindent és a legnagyobb elragadtatással dicsérte az ott látottakat. Őszinte ámulattal hallotta, hogy a kik ott szorgalmasan, csendesen dolgoznak, mind veszedelmes emberek. A dolog annyira megillette, hogy — szivarját letéve maga elé — lendületes beszédben magasztalta a jó utra térfő bűnösöket, kiket a munka megne-mesít.

Mikor pedig beszédét befejezve, ismét rá akart gyujtani, — szivar-ját sehol sem találta. Az egyik jó utra tért már ekkorra elemelte.

* * *

Egyik szabadkai kávéházban folyt le az alábbi beszélgetés.

— Kedves barátom, ugyan adj kölcsön hamarában 10 forintot, ott-hon felejtettem a pénztárcámat és nincs nálam egy krajcár sem.

— Igazán sajnálom, de én ebben a pillanatban csak jó tanácsot adhatok és 10 perc alatt kezdedben lesz a pénz.

— Nos?

— Itt van 10 krajcár a villa-mosra, siess haza a tárcádért.

Három hónapig a föld alatt.

A múlt évben jelentették a lapok, hogy a szibériai Romanovka-erődbe hurcolt foglyok — valamennyien politikai vétség miatt száműzött szocialisták — a kegyetlen bánásmód miatt fellázadtak és fegyveres ellen-állást fejtettek ki. A lázadókat erre külön büntetésre ítélték, amit Alexandrovszkban kellett leülnök. Az idehurcolt foglyok közül tizenötön megszöktek.

Az első pillanattól kezdve, hogy Alexandrovszkba értek (Irkutsktól 70 versznyire fekszik), a szökés gondolatával foglalkoztak. Végül is hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy alagutat fúrnak a föld alatt és azon keresztül szöknek meg. A múlt év október 5-én láttak munkához.

Egy törött késből fűrészt csináltak és azzal a közös börtön padozatának egyik deszkáját kifűrészeltek. Kihányva a földet, harminc centiméternyire cement talapzatra bukkantak.

Két rövid vasrud, 25 centiméter hosszú és másfél centiméter vastag, volt összes szerszámjuk. Mikor sikerült keresztülütni a cement alapzatot, hozzáláttak az igazi munkához. Nyolc és félméternyire történt be-ásá után keresztülörték az alap falat. Különbféle anyagokból 200 zsákot és 200 méter hosszú kötelet csináltak s ezzel huzzák ki a földet.

Néha egy teljes napig csak hat centiméterrel tudtak előre haladni. A munkát éjjel-nappal folytatták két csoportban, úgy hogy minden csoport nyolc óra hosszat dolgozott.

Egy ízben egy két méter hosszú sziklára akadtak, napokon keresztül dolgoztak, nem tudtak semmire sem menni. Már-már azt hitték, hiába minden kísérlet, nincs menekvés. Végre egy heti, a szó szoros értel-

mében véres munka után elhatározták, hogy megkerülik a sziklát.

A munka borzalmát leírni lehetetlen.

Testileg annyira megviselte őket, hogy már már alig bírták ki. Január 12-én (oroszip naptár szerint) értesültek arról, hogy Péterváron kitört a forradalom. Leírhatatlan az a lelkesedés mely eltöltötte lelkeiket.

A hír megacélozta erejüket s további gyors munkára serkentette őket. Január 16-ról 17-re virradó éjszaka tehát ami számításunk szerint január 31-én két fogoly, akit többekkel előre küldtek, hogy tanulmányozzák a helyzetet, két cédulát küldtek, az egyikben csak ennyi állott: „megtaláltuk a kijárást”; a másik így szólt: „a ropogó hó meglehetősen zajt okoz, a katonai őrnök láthatók, sőt lépteik is hallhatók, a döntést rátok bizzuk.”

A belső őröktől ellopott fehér bundákban mentek ki az alagútból, ami hasonlított a hóhoz és nagy óvatossággal négykézláb mászva mentek az alagut kijáratától 60 méternyire fekvő erdőbe. Onnan aztán tovább menekültek, de a menekülés csak hét embernek hozta vissza a szaaadságot.

TAVIRATOK

A macedón forrongás.

Budapest, márc. 17. Szalonikiből jelentik: Mol közelében egy bolgár bandát a török csapatok megtámadtak, miközben heves harc fejlődött ki. A banda negyvenkét tagját megölték, köztük a híres bandavezéretet Apostolt és Leonidást. A törökök nyolc embert vesztek. A banda sok bomba, fegyver és municióval rendelkezett.

Acetylen-robbanás.

Budapest, márc. 17. Toulonból jelentik: Egy közeli falu vendéglőjében az acetylen világítási készülék felrobbant. A vendéglős és neje meghaltak, a vendégek közül tizen súlyosan megsebesültek. Az épület teljesen romba dőlt és a szomszédos házak is megrongálódtak.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: A képviselőnő, eredeti vigjáték és Makatos Vilma a 6 éves táncművésznő fellépte.

Vasárnap d. u. Az aranylakodalom. este: A tavasz operette.

Szintársulatok Bács megyében. Zoitán Gyula szintársulata Verbászon játszik a hazafias németajku közönség lelkes pártolása mellett. A derék színpártoló verbásziak közül hatvan állandó bérlettel bírnak. Bácsstopolyán Szilágyi Dezső társulata kezdte meg a napokban működését.

2 szobás lakás

konyha, éléskamra, fűskamra pincével az udvarban jó ivóvízzel 1905. május 1-től a rendező pályaudv. szemben

kiadó

tudakozódni lehet ugyanott a ház-mesternél.

Buzás Lidia
háztulajdonos.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ellített felségsértő. Az elmúlt őszi folyamán Kabók Mihály bácsyulafalvai lakos egy lakodalmi ünnepély alkalmával igen különös kifejezésekkel illetve a király személyét, mire a lakodalomban résztvevők közül többen visszaakarták vele vonatni a kérdéses kitételeket. Kabók Mihály azonban dacára annak, hogy teljesen józan állapotban volt akkor, midőn a felséget sértegette, nemcsak hogy nem vonta vissza kifejezését, de többször megismételte azokat. Erre az ünnepélyen jelenlevők egyike jelentést tett ellene felségsértésért.

A szegedi kir. ítélőtábla a napokban döntött ügyében, mely szerint egy havi fogházra, két évi hivatalvesztésre és a felmerült költségek megfizetésére ítélte. Az ítélet kihirdetése után a vádlott összetett kezekkel kérte a tek. ngos és méltóságos birákat, hogy ne csukják be őt két, hanem egy esztendőre, mert ő nem szeretne két évig egy huzamban a börtönben tartózkodni. Erre az elnök megmagyarázta neki, hogy a két év a hivatalvesztésre, nem pedig a bezárásra vonatkozik, s hogy még jobban megérthesse, hogy mi az a hivatalvesztés, hát azt is megmagyarázta neki. Magyarazatát egy fényes példával támogatván, mely szerint pl. két éven belül elítélt nem lehet országgyűlési képviselő. Akkor rendben van minden! felelt az ellített. Nem is akarok én képviselő lenni de soha, csak annyi költséget adjon az Isten, hogy a jövőben is tojásszedő maradassak. Az ítélet megértelmezése után vádlott megnyugodott és kijelentette, hogy nem apellál.

A kishegyesi izgató. Ma délelőtt hirdették ki Kriszhaber Adolf kishegyesi lakos előtt a felsőbiróság ítéletét, a melyben közokirathamisítás végrehajtási sikkasztás és izgatás miatt összbüntetésképen nyolc havi börtönre lett ítélve. Kriszhaber a büntetés kitöltését már megkezdette.

Zsarolás az országuton. Tojás-eladásból hazatértek Wolf Ferenc és József 13 és 16 éves gájdobrai gyermekek, mikor az országuton Kvala Balázs 23 éves gájdobrai leány megállította őket és baltáját rájuk emelve megfenyegette őket:

— Adjátok ide a pénzeteket, különben mindjárt leütlek benneteket. Erre a megijedt gyerekek odaadták a náluk volt tizenegy koronát.

A szabadkai törvényszék zsarolás büntette miatt két évi fegyházra ítélte Kvallát. kinek büntetését a szegedi ítélőtábla mai felelbiteli főtárgyalásán Pap róbert dr. védőbeszéde után egy évi börtönre szálította le.

Nyilttér.*)

Köszönő nyilatkozat.

Mindazoknak a kik felejt-hetetlen leányom illetve testvér Zsóté Ilonkának a hunyta alkalmából részvétükkel igyekeztek fájdalmukat enyhíteni, ez uton fejezzük ki köszönetünket,

Zsótér Áko né és családja,

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

11.

— Bocsásd be azt az embert, mondta a szolgálhoz, gondod legyen rá, hogy senki se zavarjon bennünket.

A szolga kiment s néhány pillanattal később a szomszéd ur lépett a szobába. Az ülnök felkelt és a szegényház lakója elé ment.

— Mi az oka, hogy ily későn és épen ezen a napon jön hozzám? kérde hidegen. Évek óta halottnak gondolják önt és most hirtelenül megjelenik, mint a kísértet. Mit kíván?

A szomszéd ur előtt, akit a szegény házból oly csendesnek, barátságosnak ismertünk, a sima, fényezett palló nem volt idegen, a fény, a pompa nem ujság; testtartása biztos és büszke volt.

— A ti körötök számára valóban meghaltam, szólalt meg komoly hangon; nem vágyom gazdagságtok, ragyogástok után; megismertem, hogy mit lepleznek; továbbra is halott akarok és fogok is maradni. Csak egynek a számára nem leszek halott; szemtelen játékat ne üzze tovább; én akarok az utolsó lenni, akinek szétmargolta a szívét. — De minek mondom én ezt itt? — Ide azért jöttem, hogy egy parancsot teljesítsek, ülnök ur, egy halottnak a parancsát.

Az ülnök csodálkozva tekintett a beszélőre. Ez egy levelet nyújtott neki: Mari levelét. Az ülnök reszkető ujjakkal szakította föl a levelet, mely így szólt:

»Mikor ezt a levelet megkapod, már a hideg földben pihenek; érzem, testem fogyó ereje világosan megmondja, hogy a nehéz órákat nem élem túl. Adná az Isten, hogy gyermekünk, a szégyen gyermeke, oldalon szunyadna, s úgy sohasem tudná meg, hogy az anyja egyszer gyenge volt.

De ha a gondviselés másképpen rendezkednék, ha gyermekünk túlélne engem, akkor tedd jóvá rajta azt, a mit ellenem vétkeztél. Vedd pártfogásodba gyermekedet és neked legyen megbocsátva; szent esküvéseid, melyeket nekem esküdtél legyenek kiegészítelve.

Tartsd szentnek a haldokló utolsó kívánságát, aki a te jólétedért imádkozva válik az élettől. Mari.

Az ülnök végigolvasta a levelet, de még sokáig bámulta a betűket a széttört leányszív fájdalmának ezeket a néma tanuit, Lelke előtt feltámadt a szép, sápadt, szomorú leányka arca. Szerette őt, a nép gyermeke, hü volt hozzá, ő ezt is megcsalta. — Mért látta most a fény és gazdagság közepette oly sivárnak a jövődöt? — Fény és gazdagság soha sem pótolhatják a forrón szerető emberszívet.

A szegények temetőjében, Mari sírjába temették a te boldogságodat is, suttogta lelkiismerete.

— Mikor halt meg Mari? kérde rövid hallgatás után, komor hangon a szomszéd urat.

— Épen akkor temették, mikor ön menyasszonyával a templomba hajtatott, felelte a kérdező.

— Tehát a halott kocsi, amely a mienket megállította, szólalt meg rémülten az ülnök.

— A szegény Marit vitte utolsó pihenő helyére, folytatta a szomszéd ur, ahol most kipiheni nehéz fájdalmait, melyet lelkiismeretlen csábítója szerzett neki.

Az ülnököt megrendítették ezek a szavak.

— Ön hirtelen és éles az ítéletében, szólalt meg sötéten tekintve maga elé. Mikor kapta ezt a levelet?

— A szegény leány holttesténél találták.

— És miért hozta épen ön hozzám?

— Mari a szegény házból a szomszédnőm volt; megtanultam őt becsülni és tisztelni és így szívesen teljesíttem ezt a szomorú és utolsó szolgálatot.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Domszky Antal

Vendéglőjében
színházzal szemben
Vasárnap, f. hó 19-én
egy első rendű
tambura zenekar közreműkö-

ooo desével ooo

tombola estély

ooo tartatik. ooo

A gyönyörű tárgyak a vendéglő ablakában láthatók.

Kezdeté színházi előadás után

Jó ételekről és italekről gondoskodva van. — Friss csapolású kőbányai és pilseni sör. ooooo

Lakást keresek

azonnali beköltözködéssre
1 szoba, konyha és kamrával

Cím a kiadóhivatalban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.

16 öl hasáb nyárfa a selyembűbő gyár közelében együttesen eladó. Öle 6 frt 50 kr. Cím a kiadóban.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okleveles szülész női lakását Petőfi-utca csirke piaczi idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Jó vasalóné ajánkozik házhoz, házhoz kívül is elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-u. Dominusz ház, házmeisteri lakás.

Könyvelésben jártas egyén délutáni foglalkozást keres. Ajánlatok „könyvelő” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Ibolya Lakásomat változtattam, kérésem, lehetséges volna-e a személyes megismerkedés mert a kívánság gyötör. Válaszát kérem diszkrétció mellett B. L. jelige alatt a kiadóba küldeni.

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigareta papír 100 db.-os dobozokban csak 9 kr., legfrömböb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olesón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Jobb családnál két intelligens ur teljes ellátást nyer. Cím a kiadóban.

Egy 3 szobából és konyhából álló lakás lakás valamint gyanott egy utca száraz pince kiadó. Bővenbet a kiadóban

Vasuti avagy VillamVasuti

alkalmazottaknak igen alkalmas

200 □-öl kerttel az ugynevezett „párhuzamos”-uton 550 forintért —

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Schicht-Szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkisebb s ennél fogva legelőbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. **!!!**

*) E. rovat alattiakért nam felelős a Szerk.